

20 septembrie 2016

Dj 8 nr. 398

AVIZ

la proiectul de lege privind mormintele și operele comemorative de război

(nr.359 din 26.08.2016)

Direcția generală juridică a examinat în mod prioritar proiectul de lege sus-menționat în conformitate cu art.54 din Regulamentul Parlamentului și Legea privind actele legislative nr.780/2001 și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Proiectul de lege a fost elaborat întru realizarea prevederilor pct.92 al Programului legislativ de realizare a angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, pentru anii 2015-2016.

3. Scopul proiectul de lege constă în reglementarea regimului juridic al mormintelor militare și al operelor edificate în comemorarea celor căzuți în războaie, victimelor conflictelor militare sau întru comemorarea evenimentelor legate de aceste conflicte.

II. Observații de conținut

1. Propunem revizuirea titlului proiectului din punct de vedere redacțional, astfel acesta se va intitula „Lege privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război”, sintagma utilizată și în cuprinsul proiectului de lege.

2. Cu referire la art.4 „Proprietatea asupra mormintelor și operelor comemorative de război”, este de menționat că, proiectul de lege nu conține criteriile de delimitare clare, care morminte și opere comemorative de război aparțin statului, unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și nivelul al doilea. Lipsa acestor criterii poate genera conflicte între autoritățile publice centrale și cele locale.

- alin.(2) necesită a fi exclus, deoarece acesta dublează prevederile art.296 alin.(4) din Codul Civil, iar potrivit art.18 alin.(3) din Legea nr.780/2001, în cazul în

care proiectul de act legislativ cuprinde prevederi din legislația în vigoare, acestea, de regulă, nu se reproduc, dar se face trimitere la ele.

3. La art.6 alin.(2), lit.c) și d) sunt expuse într-o formă ambiguă și pentru a nu crea neclarități în aplicare propunem a se indica expres studiile de specialitate necesare pentru a candida la funcția de director.

4. La art.7:

- la lit.d), sintagma „autoritățile publice locale” necesită a fi revizuită în coroborare cu prevederile Legii privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006, care utilizează noțiunea „autorități ale administrației publice locale”, astfel fiind în corespundere cu art.19 lit.e) din Legea nr.780/2001 care stipulează că, terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare

Această obiecție este valabilă pentru toate cazurile utilizării sintagmei „autoritățile publice locale”.

- la lit.e), nu este clar sensul sintagmei „acționează pentru căutarea”, de aceea propunem revizuirea acesteia din punct de vedere redacțional.

- lit.k), referitor la sintagma „muzele publice autorizate”, menționăm că, art.18 din Legea muzeelor 1596 din 27.12.2002 prevede clasificarea acestora, iar „muzeu public autorizat” în această clasificare nu se regăsește. Din acest considerent, propunem revizuirea prevederilor proiectului de lege.

- la lit.n), pentru un spor de precizie normativă, considerăm oportun a se concretiza „fazele de elaborare”, deoarece în cuprinsul proiectului de lege acestea nu sunt specificate.

5. La art.8 cuvântul „morintelor” se va substitui cu cuvântul „mormintelor”.

De asemenea la art.8, cu scop de precizie se vor indica tratatele internaționale la care se face trimitere.

Această obiecție este valabilă și pentru art.12 alin.(2).

6. Art.9 alin.(1) statuează că, operele comemorative de război se înființează sau se strămută prin hotărâre de Guvern, în baza deciziei autorității publice locale. Menționăm că, potrivit art.5 alin.(1) din Legea 436/2006, autoritățile administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală în sate (comune), orașe (municipii) sînt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive. În sensul oportunității păstrării conținutului acestei prevederi în textul proiectului de lege, este necesar a se indica autoritatea administrației publice locale care va avea atribuția de a decide înființarea sau strămutarea operelor comemorative de război. În caz contrar, nu va fi clar care autoritate va avea această atribuție, ceea ce va duce la imposibilitatea aplicării sau aplicarea incorectă a prevederilor legale.

7. La art.10 sintagma „rămășițele pămîntești ale” se va substitui cu cuvântul „osemintelor”.

Această obiecție este valabilă și pentru art.11 alin.(3).

8. La art.11, alin.(1) prevede că, activitățile de identificare, cercetare și excavare a mormintelor de război pot fi realizate de organizații obștești specializate, înregistrate la Agenția Națională. În acest sens, este de notat faptul că, potrivit art.23 alin.(1) din Legea cu privire la asociațiile obștești nr.837 din 17.05.1996, Ministerul Justiției ține Registrul de stat al asociațiilor obștești. În această ordine de idei,

atenționăm că, prevederile proiectului de lege urmează a fi aduse în concordanță cu prevederile Legii nr.837/1996.

9. La art.12:

- la alin.(2) este necesar a se indica numărul și denumirea legii la care se face trimitere;

- alin.(3) propunem a se revizui sintagma „servituți de utilitate publică”, în contextul prevederilor art.428-442 din Cod Civil, care nu reglementează servitutea de utilitate publică. Totodată, considerăm necesar definirea acestei noțiuni în cuprinsul art.2.

10. La art.13 alin.(2) sintagma „se instituite” se va substitui cu sintagma „se instituie”.

11. La art.14, în scopul excluderii interpretării echivoce, a se revedea sintagmele „pentru cele amplasate în străinătate” și „amplasate pe teritoriul național”;

- la alin.(1), lit.a) după sintagma „de către Guvern” se va completa cu sintagma „din contul bugetului de stat”.

- la alin.(3) a se revizui necesitatea menținerii cuvântului „poate” în cuprinsul acestui alineat, deoarece acesta poartă un caracter coruptibil.

12. La art.21 lit.c) pentru excluderea unor interpretări eronate, sintagma „după caz” se va exclude.

Această obiecție este valabilă și pentru art.22 lita) și lit.b).

13. Art.23 „Obligațiile proprietarilor și titularilor dreptului de administrare a mormintelor și operelor comemorative de război”, necesită a fi revăzut conceptual, luând în considerație prevederile art.4 din proiectul de lege, care statuează că mormintele și operele comemorative de război aparțin domeniului public al statului sau unităților administrativ-teritoriale.

14. Art.28 este expus într-o formă neclară și ambiguă, și urmează a fi corelat cu prevederile art.5 din proiectul de lege care reglementează statutul Agenției Naționale pentru Cultul Eroilor.

Concluzionând cele expuse, considerăm că proiectul de lege necesită a fi revizuit prin prisma obiecțiilor invocate, iar oportunitatea adoptării ține de prerogativa Parlamentului.

Șef direcție generală
Ion Creangă

